

Piramida

Kultura në Egjipt

- TANI EGJIPTIANËT NUK I KANË MË TRADITË TË NDËRTOJNË PIRAMIDA SI MË PARË. MIRËPO NE DO TË SHPJEGOJMË PËR ATË KULTURË TË CILËN E KANË PASUR MË PARË. KULTURA E TYRE ISHTE E GJITHA ART. ARTI I TYRE KISHTE TË BËNTE ME PIRAMIDAT, HIEROGRIFET, SHËNIMI I TYRE NË PAPIRUS ETJ.
- PIRAMIDAT ISHIN VARREZAT E FARAONËVE, HIEROGRIFET ISHIN SHKRONJAT E TYRE TË VEÇANTA SI MËNYRË KOMUNIKIMI. SHËNIMI I TYRE NË PAPIRUS ISHTE MUNDËSIA E VETME TË SHËNONIN DIKU SEPSE NË ATË KOHË NUK KISHTE LETËR.

Vlerat e piramidave

- Si në atë kohë dhe sot piramida ka rëndësi të madhe. Në atë kohë kishte rëndësi sepse ndërtoheshin për faraonët të cilët ishin shumë të respektuar.
- Ndërsa tani kanë rëndësi ekonomike për zhvillimin e turizmit dhe gjithashtu për të treguar historinë dhe kulturën e popullit.

Çka është piramida në matematikë ?

- Piramida është një trup të cilin e paramendojmë si vijon:
- Mërrim një sipërfaqe shumëkëndëshe dhe një pikë S , jashtë saj duke bashkuar pikën S me kulmet e sipërfaqes shumëkëndëshe fitohet piramida.

Llojet e piramidave

- Piramidat ndahen sipas tipeve dhe bazës.
- Sipas tipeve:
- Piramida e drejtë kur kulmi i saj ndodhet në drejtëzën e cila është normale në bazën e piramidës dhe kalon nëpër qendrën e rrethit të brendashkruar në shumëkëndëshin e bazës. Piramida e drejtë e cila ka bazën sipërfaqe të rregullt quajmë piramidë **të rregullt**. Piramida e cila nuk është e drejtë e quajmë piramidë **të pjerrët**.

- ↳ Sipas formës së bazës:
- ↳ Piramidën trifaqësore - kur baza e saj është sipërfaqe trekëndëshe
- ↳ Piramidën katërfaqësore – kur baza e saj është sipërfaqe katërkëndëshe.
- ↳ Piramidën pesëfaqësore- kur baza e saj është sipërfaqe pesëkëndëshe.

- **Syprina e sipërfaqes së përgjithshme të piramidës.**
- Për të njehsuar syprinën e sipërfaqes së përgjithshme të piramidës, së pari le të konstatojmë se ajo përbëhet prej bazës së piramidës dhe sipërfaqes së anshme të saj. Nëse me B shënojmë syprinën e bazës dhe me M syprinën e sipërfaqes anësore, për të njehsuar syprinën S të sipërfaqes së përgjithshme të piramidës marrim formulën:
- $S = B + M$

Vëllimi

- Vëllimi i piramidës llogaritet në bazë të formulës:

$$V = \frac{1}{3} B \cdot H$$

DET, NE SI DETYRË KEMI VËLLIMI I PIRAMIDËS LLOGARITET NË BAZË TË FORMULËS: ZGJIDHUR SYPRINËN DHE VËLLIMIN E PIRAMIDËS MË TË MADHE PIRAMIDËS (KEOPSIT), BAZA E CILËS ËSHTË KATRORI ME GJATËSI 233M DHE LARTËSI H= 149M
ZGJIDHJA:

Duke zbatuar Teoremën e Pitagorës kemi:

$$h = \sqrt{H^2 + \left(\frac{a}{2}\right)^2}$$

$$h = \sqrt{(149 \text{ m})^2 + \left(\frac{233 \text{ m}}{2}\right)^2} =$$

$$h = \sqrt{22201 \text{ m}^2 + 13572.25 \text{ m}^2} =$$

$$h = 189.14 \text{ m}^2$$

$$S = B + M$$

$$B = 233 \text{ m} \cdot 233 \text{ m} = 54289 \text{ m}^2$$

Dijmë që syprina e trekëndëshit është:

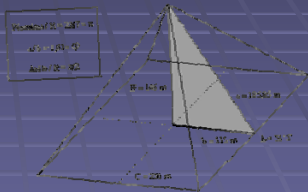
$$S = \frac{a \cdot h}{2}$$

$$S = \frac{233 \text{ m} \cdot 189.14 \text{ m}}{2} = \frac{44069.62}{2}$$

$$M = 88139.24 \text{ m}^2$$

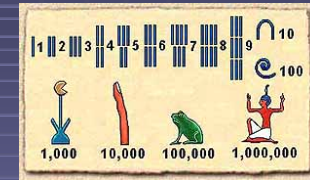
$$S = B + M = 54289 \text{ m}^2 + 88139.24 \text{ m}^2 = 14228.24 \text{ m}^2$$

$$V = \frac{1}{3} \cdot B \cdot H = \frac{1}{3} \cdot 54289 \text{ m}^2 \cdot 149 \text{ m} = 2696353.67 \text{ m}^3$$

Numrat e egjiptit

- Egjiptianët përdornin shtat shifra për të paraqitur numrat.
- Vetëm me shtatë shifra ata paraqisnin numra të mëdhejë.

Hieroglifet

- Heliogrifi ishte shkrimi i egjiptianëve.
- Ata përdornin simbole të ndryshme për të shprehur mendimet e tyre.

Zhvillimi ekonomik

- Egjiptianët kishin ekonominë e zhvilluar.
- Ata kishin thesare të mëdha.
- Ata kishin bujqësinë e zhvilluar për shkak të lumit Nil.

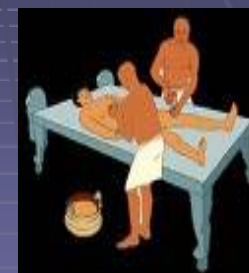
Përfitimet e lumit Nil

- Lumi Nil sjell përfitime të mëdha sidomos në bujqësi.
- Vërrshimet e shumta e ushqej shumë tokën e thatë, gjë që e ndihmojnë bujqësin.

Çka janë mumiet ?

- Kur një faraon në kohën e lashtë në Egjipt ka vdekur atëherë atë e kanë mbështjellur me fasho dhe e kanë quajtur mumie. Ai zakonisht varrosej në piramida, por edhe në tokë

Punuan:

- Kreshnik Deliu
- Vesa Bashota
- Rita Avdiu
- Dina Spahiu
- Blendi Nazifi